

Financovanie školstva v obci.

Na poslednom decembrovom rokovaní obecného zastupiteľstva sa veľa hovorilo o financovaní Základnej školy s materskou školou. Chcel by som na vysvetlenie uviesť niektoré skutočnosti ohľadom financovania školstva v obci Vydrník.

Vrátim sa ešte k rozpočtu obce a súvisiacimi finančnými vzťahmi k školstvu. V rozpočte obce sú najvyššie sumy na príjmoch dotácie na prenesený výkon štátnej správy – pre základnú školu vo výške 450 420€ a druhou najvyššou položkou sú daňové príjmy vo výške 512 900€. Z týchto daňových príjmov sú predpokladané príjmy z podielu na dani z príjmov fyzických osôb pre obec Vydrník vo výške 489 599€. Zvyšok do sumy uvádzanej v našom rozpočte do výšky 512900 to sú miestne dane (daň z nehnuteľnosti atď.). Údaj 489 599€ mám z internetovej stránky ministerstva financií SR – Východiskové štatistické údaje pre potreby rozdeľovania výnosu DPFO (dane z príjmov fyzických osôb). Uvádzam aj internetovú adresu, ak by si to chcel niekto overiť. Sú tam údaje, koľko dostanú všetky samosprávy na Slovensku z tejto dane v roku 2020.

<https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/fiskalna-decentralizacia/>

Celková predpokladaná suma z daní z príjmov fyzických osôb, ktorá sa má na Slovensku rozdeliť je vo výške 2 225 100 000€. Ako sa vypočítava príspevok pre jednotlivé obce je určené v Zákone číslo 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane s príjmov územnej samospráve a Nariadení vlády SR číslo 668/2004 o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Podľa tohoto nariadenie sa výnos tejto dane rozdeľuje obciam takto:

- a) 23 % podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, z toho 57 % prepočítaný koeficientom nadmorskej výška obce uvedeným v prílohe č. 1 tohto nariadenia,
- b) 32 % podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenia obce do veľkostnej kategórie (podľa prílohy č. 2),
- c) 40% podľa počtu žiakov (detí, poslucháčov) škôl a školských zariadení zisteného zberom údajov podľa osobitného predpisu a prepočítaného príslušným koeficientom uvedeným v prílohe č. 3,**
- d) 5 % podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek šesťdesiatdva rokov, s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.

Obec uvádza počet obyvateľov k tejto štatistike 1241 a z toho je 131 obyvateľov starších ako 62 rokov.

Z celkovej plánovanej sumy pre obec Vydrník vo výške 489 599€ je podľa bodu c) určených na školstvo suma 193 559€ pre tento rok. Táto suma je určená pre materskú školu vo výške 98 851,68€, pre školský klub suma 28 586,50€, na stravovanie žiakov je určená suma 20 067,84€, na záujmové vzdelávanie detí ide suma 23 898,96€ a na správu školských objektov 22 154,46€. Tieto sumy sa menia podľa predpokladaného výnosu z dane z príjmov fyzických osôb a podľa počtu žiakov. Počet žiakov pre toto rozdelenie sa musí hlásiť vždy k 15. septembru predchádzajúceho roka.

Prečo takto podrobnejšie uvádzam tieto údaje? Chcem len poukázať na rozpočet obce a rozpočet školy spolu s materskou školou. Obec dostáva na školu peniaze na prenesené kompetencie. V rozpočte je to suma 450 450,00€. Na originálne kompetencie, konkrétne na školské zariadenia t.j. materská škola, školský klub atď. (okrem samotnej základnej školy) dostane obec v tomto roku podľa horeuvedeného výpočtu v bode c) sumu 193 559,00€. Z tejto sumy obec ešte platí Základnej škole Hrabušice príspevok na stravovanie žiakov z Vydrníka. V tomto roku to môže byť okolo 5000€. Ďalej je potrebné odrátať sumu 23898,96€ na záujmové vzdelávanie detí (Centrá voľného času). Naša škola tieto peniaze nevyužíva. Ak by naši žiaci navštevovali centrá voľného času niekde v inej škole, tak by sa to platilo z týchto peňazí. Ďalšie príjmy škola má ešte napríklad z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Sú to peniaze pre deti v hmotnej núdzi na stravu a školské pomôcky. Ak spočítame všetky príjmy, ktoré obec získava na školstvo, vrátane ich vlastných príjmov, tak sa dostaneme k celkovým príjmom obce, ktoré súvisia so školou vo výške 708 689€. Túto sumu znížime o peniaze určené na platby pre Základnú školu Hrabušice a peniaze určené na záujmové vzdelávanie žiakov. Dostaneme sa k sume 679 790€, ktoré sú určené pre školu. Celkové výdavky školy sú v našom rozpočte naplánované vo výške 644 860€. Rozdiel 34 930€ ostáva zatiaľ v rozpočte obce. V prípade, že nedôjde k nejakej mimoriadnej udalosti, havarijnému stavu alebo k nejakej inej zmene vo finančných nákladoch pre školu, tak tieto peniaze ostávajú v prospech obce. Obec tieto peniaze môže použiť na iné účely. Prípadné havarijné situácie môže riešiť škola žiadosťou o mimoriadnu dotáciu z ministerstva školstva. Avšak ministerstvo tieto dotácie prideluje len veľmi výnimočne. Preto odporúčam nechávať finančnú rezervu pre prípad nejakej mimoriadnej udalosti v školstve. Alebo, ak by obec v budúcnosti mala v pláne nejaké ďalšie nákladné rekonštrukcie v budovách slúžiacich pre školstvo.

V minulosti v prípade kapitálových výdavkov na rozšírenie kapacity materskej školy boli celkové náklady na túto stavbu vo výške 216 026,09€ a štátna dotácia bola vo výške 186 865,24€. Rozdiel vo výške 29 160,85 doplatil obecný úrad.

Okrem týchto mimoriadnych kapitálových výdavkov má obec aj určité vlastné nepriame, režijné náklady súvisiace so školstvom. Sú to napríklad náklady na administratívu a správu. Starosta obce venuje časť svojho času školským záležitostiam. Aj ekonómka obce sa musí venovať školstvu, pretože všetky peniaze pre školu idú cez účty obce a všetko je potrebné účtovať. Miestna občianska poriadková služba sa tiež venuje dochádzaniu detí do a zo školy. Aj obecné zastupiteľstvo venuje určitý čas otázkam súvisiacim so školstvom a pod.

Záverom chcem len upozorniť čisto teoreticky, ak by obec nemala nijakých žiakov a žiadnu školu, tak v tomto roku by bol rozpočet obce nižší o 708 689€. (Príjmy obecného rozpočtu by boli vo výške len okolo 430 000€).

Nechávam na zváženie, že kto na koho finančne dopláca. Či obec na školu alebo škola na obec?

Vo Vydrníku 22.1.2020

Vladimír Matfiak

Kontrolór obce